

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. gegužės d. Nr. 21RE1- (AG1-124/09-2024)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės (pranešėja), Lionelos Gelmanienės ir Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė),

viešame Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo R. J. skundą atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 pranešimo Nr. (duomenys neskelbtini) ir 2024-04-10 sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skundu Komisijos prašo panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 pranešimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamo vandens išlaidų kompensacijas“ (toliau – ir Pranešimas) ir Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamo vandens išlaidų kompensacijas“ (toliau – ir Skundžiamas sprendimas) bei įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija) Socialinės paramos skyrių (toliau – ir Skyrius) priimti naują sprendimą dėl pareiškėjo 2024-04-02 prašymo-paraiškos Nr. (duomenys neskelbtini) skirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacijos. (b. l. 1).

Pareiškėjas skunde paaiškino, kad nesutinka su Pranešime išdėstytomis aplinkybėmis, kuriomis vadovaujantis buvo nuspręsta, kad pareiškėjas neturi teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensaciją ir pašalpą už laikotarpį nuo 2024-04-01 iki 2024-06-30 ir kurių pagrindu buvo priimtas Skundžiamas sprendimas. Pareiškėjas nurodė, kad 2024-04-09 buvo atvykęs į (duomenys neskelbtini) seniūniją ir pranešė, kad serga ir karščiuoja. Seniūnijos darbuotojas paaiškino, kad pareiškėjas turi kreiptis į polikliniką dėl nedarbingumo lapelio, jis kreipėsi 2024-04-10 į (duomenys neskelbtini) polikliniką, tačiau nebuvo priimtas, kadangi nebuvo talonų pas gydytoją. Nedarbingumo lapelį pareiškėjas gavo tik 2024-04-11, po to kai kreipėsi į (duomenys neskelbtini) ligoninę (duomenys neskelbtini). Dėl šios priežasties pareiškėjas negalėjo dalyvauti Administracijos organizuotoje visuomenei naudingoje veikloje ir (ar) užimtumo didinimo programoje. Apie tai informavo atsakingą asmenį. Pareiškėjo nuomone, Skundžiamas sprendimas neskirti kompensacijos prieštarauja protingumo ir sąžiningumo principams.

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija atsiliepime į skundą prašo pareiškėjo skundą atmesti (b. l. 19-24).

Atsiliepime į skundą nurodė, kad pareiškėjas kreipėsi į atsakovę 2024-04-02 su Prašymu skirti kompensacijas už laikotarpį nuo 2024-04-01 iki 2024-06-30. Administracijos Skyriaus 2024-04-10 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) pareiškėjo prašymas buvo netenkintas Lietuvos

Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – ir Paramos įstatymas) 23 straipsnio 2 dalies 5 punkte nurodytu pagrindu, kuriame numatyta, kad Administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę neteikti ar nutraukti socialinės pašalpos ar kompensacijų teikimą, jeigu vienas gyvenantis asmuo nevykdo Paramos įstatymo 25 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytų pareigų, iki šios pareigos bus įvykdytos.

Paaškina, kad Paramos įstatymo 25 straipsnyje nustatytos piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareigos, o šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę darbingus nedirbančius (taip pat savarankiškai nedirbančius) ar dirbančius (taip pat savarankiškai dirbančius), atsižvelgiant į darbo laiko ar veiklos trukmę, nesimokančius darbingo amžiaus asmenis, gaunančius piniginę socialinę paramą bendra šio įstatymo nustatyta tvarka arba gaunančius piniginę socialinę paramą, nustatytą šioje dalyje ir (ar) šio straipsnio 3 dalyje, ir nedalyvaujančius aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ir (ar) savivaldybės administracijos parengtoje užimtumo didinimo programoje, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pasitelkti visuomenei naudingai veiklai atlikti.

Nurodo, kad Skyriaus specialistė surinko visus reikiamus duomenis ir nustatė, kad pareiškėjas yra darbingas asmuo, retkarčiais išsiima verslo liudijimą (šventėms, mugėms ir kt. – pasak jo, pardavinėja savo tapytus paveikslus), tačiau gaunamos nedidelės pajamos. Kai buvo išduotas siuntimas atlikti visuomenei naudingą veiklą, aiškino, kad yra užsiėmęs – piešia, kad turi verslo liudijimą, tačiau SODROS duomenų bazėje šių duomenų nesimatė, todėl buvo paprašytas, kad atsiųstų. Pagal pateiktą 2024 m. verslo liudijimą, veiklos vykdymo laikotarpiai yra (duomenys neskelbtini) ((duomenys neskelbtini)). Pagal SODROS – duomenų bazės išrašus nebuvo išduotas nedarbingumas.

Nurodo, kad pareiškėjui Skyrius elektroniniu paštu 2024 m. balandžio 3 d. išsiuntė pranešimą, kuriuo buvo išsiųstas 2024 m. balandžio 3 d. siuntimas Nr. (duomenys neskelbtini) atlikti visuomenei naudingą veiklą. Siuntime buvo nurodyta, kad pareiškėjas iki 2024 m. balandžio 9 d. turi atvykti į visuomenei naudingos veiklos atlikimo vietą – (duomenys neskelbtini), atlikti 40 val. trukmės visuomenei naudingos veiklos. Nors pareiškėjas nurodė, kad buvo atvykęs į (duomenys neskelbtini) seniūniją ir pranešė, kad karščiuoja ir serga, tačiau tokių įrašų (duomenys neskelbtini) seniūnijoje nėra. Socialinės paramos specialistei paprašius dokumentų, įrodančių, kad pareiškėjas tikrai serga, tokie dokumentai nebuvo pateikti. Pareiškėjas nurodytu laikotarpiu Visuomenei naudingos veiklos atlikimo sutarties nesudarė bei visuomenei naudingų darbų neatliko, patikrinus duomenis programoje „Visuomenei naudingi darbai“ buvo nustatyta, kad nėra jokių įrašų, kad buvo atlikta 40 val. visuomenei naudingos veiklos laikotarpiu nuo 2024 m. balandžio 3 d. iki 2024 m. balandžio 9 d., pareiškėjas tik po Skundžiamo sprendimo priėmimo dienos kreipėsi į gydymo įstaigą, t. y. 2024 m. balandžio 11 d., kai Skundžiamas sprendimas buvo priimtas ir jam išsiųstas 2024 m. balandžio 10 d. Kadangi pareiškėjas dokumentus pateikė po Skundžiamo sprendimo priėmimo dienos, Socialinės paramos specialistė neturėjo jokių kitų galimybių patikrinti asmens būklę ir priimti kitokį sprendimą.

Administracijos nuomone, akivaizdu, kad asmuo nurodytu laikotarpiu nebuvo nedarbingume, tai įrodančių dokumentų nepateikė, todėl nėra teisinio pagrindo naikinti Skundžiamą sprendimą ir priimti naują.

Paaškino, kad pareiškėjas gali pakartotinai kreiptis dėl būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacijos skyrimo, tačiau turės atlikti visuomenei naudingą veiklą.

Administracija nesutinka su pareiškėjo pozicija, kad priimtas sprendimas neskirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijos turi būti panaikintas ir priimtas naujas sprendimas. Paaškina, kad individualiais administraciniais aktais, kuriuos priima viešojo administravimo subjektai, yra sprendžiami klausimai dėl skirtingo pobūdžio teisinių santykių, kuriuos reguliuoja specialios teisės normos, skirtos tik šiems teisiniams santykiams reglamentuoti. Tai lemia, kad ir skirtinguose teisiniuose santykiuose priimamų individualių administracinių aktų turinys gali būti skirtingas (pagal apimtį, struktūrą ir pan.), nes gali būti sąlygotas tų specialiųjų teisės normų reikalavimų, kurios reglamentuoja atitinkamus teisinius santykius. Kiekvienu

konkrečiu atveju vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialinės teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (žr., pvz. 2010 m. spalio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1116/2010). Administracijos nuomone, buvo priimtas teisėtas ir pagrįstas sprendimas, todėl naikinti Administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 Sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) nėra pagrindo.

Skundas dalyje dėl Skundžiamo sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmestinas, likusioje dalyje skundas paliktinas nenagrinėtu

Byloje ginčas kilo dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 pranešimo Nr. (duomenys neskelbtini) ir Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus (duomenys neskelbtini) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2024-04-02 pateikė Prašymą – paraišką piniginei socialinei paramai gauti, kuriuo prašė skirti būsto šildymo, karšto vandens ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2024-04-01 iki 2024-06-30 (b. l. 40-41). Administracijos darbuotojas 2024-04-03 pažymėjo, kad visi dokumentai gauti (b. l. 42).

Pareiškėjui 2024-04-03 buvo išsiųstas pranešimas, kuriuo jis buvo informuotas, kad jo 2024-04-02 Prašymas – paraiška priimtas ir pagal Paramos įstatymo 25 straipsnio 6 dalį, piniginę socialinę paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai privalo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka dalyvauti savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje. Atkreipė dėmesį, kad pagal Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punktą, tuo atveju, jeigu asmuo nevykdo šio įstatymo 25 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytų pareigų, pinigine socialine parama neteikiama, iki šios pareigos bus įvykdytos. Informavo, kad elektroniniu paštu pareiškėjui išsiuntė siuntimą (b. l. 48).

Administracijos Skyrius pateikė 2024-04-03 Siuntimą atlikti visuomenei naudingą veiklą Nr.(duomenys neskelbtini), kuriame buvo nurodyta, kad vadovaujantis Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi, pareiškėjas pasitelkiamas visuomenei naudingai veiklai atlikti. Nustatyta visuomenei naudingos veiklos trukmė – 40 val. Pareiškėjui nurodyta pareiga iki 2024-04-09 atvykti į visuomenei naudingos veiklos atlikimo vietą – (duomenys neskelbtini), pas visuomenei naudingos veiklos organizatorių. Pareiškėjas buvo informuotas, kad iki nustatytos datos privalo atvykti atlikti visuomenei naudingą veiklą, išaiškinta, kad jeigu dėl objektyvių priežasčių (pvz. ligos, santuokos sudarymo, artimo giminaičio mirties ir kt.) iki nustatytos datos pareiškėjas negali atvykti pas visuomenei naudingos veiklos organizatorių, privalo pranešti savivaldybės administracijos padaliniui, išdavusiam siuntimą atlikti visuomenei naudingą veiklą, ir ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti pateikimo dienos pateikti dokumentą, įrodantį praneštą informaciją (pvz. medicinos dokumentų išrašą (forma Nr. 027/a), santuokos ar mirties liudijimą ar kt.). Išaiškinta, kad neatvykus iki nustatyto termino pabaigos, bus laikoma, kad pareiškėjas atsisako dalyvauti visuomenei naudingoje veikloje, todėl, nevykdant šios pareigos, pinigine socialine parama bus teikiama vadovaujantis Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 4 arba 5 punktu; socialinė pašalpa neskiriama arba skiriama tik vaikui (įvaikiui) ar vaikams (įvaikiams), įskaitant pilnamečius vaikus (įvaikius), kai jie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ir laikotarpiu nuo bendrojo ugdymo programos baigimo iki tų pačių metų rugsėjo 1 d., pasirenkant ar derinant jos teikimo formą (formas) (pinigiais ir (ar) nepinigine forma), o kompensacijos neteikiamos ar jų teikimas nutraukiamas, iki pareigos bus įvykdytos (b. l. 31, 32).

Administracijos Skyrius Skundžiamu sprendimu nustatė, kad pareiškėjas neturi teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nuo 2024 m. balandžio 1 d. iki 2024 m. birželio 30 d. Skundžiamame sprendime nurodytas atsisakymo tenkinti prašymą skirti

kompensacijas teisinis pagrindas – Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punktas (nedalyvavo savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje) ir (ar) parengtoje užimtumo didinimo programoje (b. l. 27).

Administracijos skyrius Pranešimu informavo pareiškėją, kad vadovaujantis Paramos įstatymu pagal pareiškėjo 2024 m. balandžio 2 d. pateiktą prašymą – paraišką Nr. (duomenys neskelbtini) piniginei socialinei paramai gauti, 2024 m. balandžio 10 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) nustatyta, jog pareiškėjas (bendrai gyvenantys asmenys) neturit teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2024 m. balandžio 1 d. iki 2024 m. birželio 30 d. Pranešime nurodyta, kad pareiškėjo prašymas skirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacijas nepatenkintas vadovaujantis Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punktu (nedalyvavo savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje) ir (ar) parengtoje užimtumo didinimo programoje. Pranešime išaiškinta Skundžiamo sprendimo apskundimo tvarka (b. l. 28)

Iš į bylą pateiktų programos „Visuomenei naudingi darbai“ išrašų matyti, kad nėra įrašų, kad pareiškėjas būtų atlikęs 40 val. visuomenei naudingą veiklą laikotarpiu nuo 2024 m. balandžio 3 d. iki 2024 m. balandžio 9 d. (b. l. 29, 30).

Pareiškėjas Komisijai kartu su skundu pateikė viešosios įstaigos (duomenys neskelbtini) ligoninės 2024-04-11 Paciento pirminės apžiūros PSPS dokumentą (b. l. 4).

Sprendžiant kompensacijų skyrimo klausimą, atsakovės darbuotojai išreikalavo šiuos dokumentus: Gyventojų registro duomenų banko išrašą (aktualus 2024-04-03) (b. l. 34), SODRA duomenų banko išrašus, kuriuose nurodyta, kad pareiškėjas buvo įsigijęs verslo liudijimą (duomenys neskelbtini) laikotarpiais (aktualūs (duomenys neskelbtini)) (b. l. 44, 50), Užimtumo tarnybos duomenų bazės išrašus apie įsigytų verslo liudijimų laikotarpius 2023 m. (aktualūs (duomenys neskelbtini)) (b. l. 45, 51) valstybės įmonės „Regitra“ LR kelių transporto priemonių registro išrašus apie pareiškėjo valdomas transporto priemones (aktualūs 2024-04-03 ir 2024-04-10) (b. l. 46, 52). Atsakovės Skyrius 2024-04-03 išdavė Pažymą apie gyvenamąją vietą, kurioje pažymėta pareiškėjo deklaruota gyvenamoji vieta (b. l. 33).

Pareiškėjas Skundžiamo sprendimo neteisėtumą grindžia tuo, kad Savivaldybė neskyrė būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos tik dėl to, kad pareiškėjas nustatytu laiku neatvyko atlikti visuomenei naudingos veiklos, tačiau atsakovė neįvertino, kad jis tuo metu sirgo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAĮ, Paramos įstatymas, Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. A1-255, patvirtintas Telkimo visuomenei naudingai veiklai atlikti tvarkos aprašas ir Piniginės socialinės paramos Kauno miesto savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašas (toliau - Paramos teikimo aprašas), patvirtintas Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015 m. sausio 22 d. sprendimu Nr. T-14. Šių teisės aktų nuostatose yra nustatyta kompensacijų skyrimo pagrindai ir tvarka.

Įvardintu teisiniu reguliavimu įgyvendinama viena iš socialinės politikos priemonių - gyventojų finansinės naštos sumažinimas dalį būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų subsidijuojant iš Savivaldybės biudžeto lėšų. Būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos skirtos apsaugoti labiausiai pažeidžiamą socialinę grupę nepasiturinčių asmenų ir teikti būtiną paramą tiems, kuriems labiausiai ir / ar neišvengiamai reikia. Tačiau lengvata miesto gyventojams turi būti taikoma nepažeidžiant lygiateisiškumo, skaidrumo, sąžiningumo ir kitų principų, visų pirma tai reiškia, jog minėta kompensacija turi būti skiriama griežtai laikantis nustatytos tvarkos, keliant vienodus reikalavimus visiems pretenduojantiems į kompensaciją, nedarant išimčių.

Būsto šildymo išlaidų, geriamojo ir karšto vandens išlaidų kompensacijų, kaip vienos iš piniginės socialinės paramos rūšių, teikimo sąlygas ir principus, kompensacijų dydžius bei jas gaunančių asmenų teises ir pareigas reglamentuoja Paramos įstatymas. Šio Įstatymo 20 straipsnyje nustatyta, kad dėl piniginės socialinės paramos asmenys kreipiasi į vietos savivaldybės administraciją, pateikdami nustatytos formos prašymą – paraišką, kitus šiame straipsnyje

nurodytus dokumentus bei pinigines socialines paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis.

Paramos įstatymo 25 straipsnyje įtvirtintos pinigine socialine paramą gaunančių asmenų pareigos, pvz., išnaudoti visas teisėtas kitų pajamų gavimo galimybes (sudaryti teismo patvirtintą sutartį dėl vaiko (įvaikio) materialinio išlaikymo, kreiptis dėl išmokų, mokamų pagal Lietuvos Respublikos vaikų išlaikymo išmokų įstatymą, kitų priklausančių išmokų ir (ar) pašalpų ir kita) (1 dalies 1 punktas), Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka dalyvauti savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje (1 dalies 6 punktas); dalyvauti savivaldybės administracijos parengtoje užimtumo didinimo programoje (1 dalies 7 punktas).

Pagal Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punktą, Savivaldybės administracija, teikdama pinigine socialine paramą, turi teisę, jeigu vienas gyvenantis asmuo nevykdo šio įstatymo 25 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytų pareigų, socialinės pašalpos ir kompensacijų neteikti ar nutraukti jų teikimą, iki šios pareigos bus įvykdytos. Kaip nurodyta, pagal Paramos įstatymo 25 straipsnio 6 dalį, pinigine socialine paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai privalo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka dalyvauti savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje.

Kauno miesto savivaldybės administracija pinigine socialine paramą nepasiturintiems gyventojams teikia vadovaudamasi minėtu Paramos įstatymu ir Paramos teikimo aprašu. Paramos teikimo aprašo 9 punkte nustatyta, kad pinigine socialine paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai privalo vykdyti Paramos įstatymo 25 straipsnyje numatytas pareigas.

Dėl reikalavimų panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) ir įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrių priimti naują sprendimą dėl pareiškėjo 2024-04-02 prašymo-paraiškos Nr. (duomenys neskelbtini).

Kaip nurodyta, Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 1 punktas įtvirtina savivaldybės administracijos teisę teikiant pinigine socialine paramą darbingus nedirbančius (taip pat savarankiškai nedirbančius) ar dirbančius (taip pat savarankiškai dirbančius), atsižvelgiant į darbo laiko ar veiklos trukmę, nesimokančius darbingo amžiaus asmenis, gaunančius pinigine socialine paramą bendra šio įstatymo nustatyta tvarka arba gaunančius pinigine socialine paramą, nustatytą šioje dalyje ir (ar) šio straipsnio 3 dalyje, ir nedalyvaujančius aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse ir (ar) savivaldybės administracijos parengtoje užimtumo didinimo programoje, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pasitelkti visuomenei naudingai veiklai atlikti. Šio įstatymo 25 straipsnio, reglamentuojančio pinigine socialine paramą gaunančių asmenų pareigas, 6 punktas nustato pareigą socialinės paramos gavėjui dalyvauti savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Pagal Socialinės paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punktą, savivaldybės administracija turi teisę neteikti socialinės pašalpos ir kompensacijų arba nutraukti jos teikimą, jeigu vienas gyvenantis asmuo nevykdo šio įstatymo 25 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytų pareigų, iki pareigos bus įvykdytos.

Įgyvendinant Socialinės paramos įstatymo 25 straipsnio 6 punktą, priimtas Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. gegužės 24 d. įsakymas Nr. A1-255, kuriuo patvirtintas Telkimo visuomenei naudingai veiklai atlikti tvarkos aprašas (toliau – Telkimo tvarkos aprašas). Telkimo tvarkos aprašo 2 punkte apibrėžta, kad visuomenei naudinga veikla – tai neatlyginamos nedidelės apimties visuomenei naudingos paslaugos, kurias savivaldybės teritorijos gyventojai atlieka bendruomenės labui. Pagal Tvarkos aprašo 3 punktą, visuomenei naudingos veiklos tikslas – skatinti gyventojus aktyviai prisidėti prie bendruomenės gerovės kūrimo, jų iniciatyvą ir darbinę motyvaciją. Organizuojant visuomenei naudingą veiklą, atsižvelgiama į asmens, pasitelkiamo visuomenei naudingai veiklai atlikti, profesinį pasirėngimą, asmeninius gebėjimus, pomėgius ir kita (Telkimo tvarkos aprašo 6 punktas). Pagal minėto aprašo 7 punktą, visuomenei naudingai veiklai priskiriamas aplinkos (teritorijų, skirtų visuomenės poreikiams) tvarkymas (7.1 punktas); parkų, miškų, medelynų, želdinių, krūmų tvarkymas ir priežiūra (7.2 punktas); <...> kita gyvybei ir sveikatai pavojaus nekelianti ir specialaus pasirėngimo bei kvalifikacijos nereikalaujanti veikla

bendruomenės labui (7.7 punktą). Visuomenei naudinga veikla organizuojama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Telkimo tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais (8 punktą); visuomenei naudingos veiklos organizatorius yra savivaldybės administracija ar jos įgaliota įstaiga bei organizacija, kuri organizuoja visuomenei naudingą veiklą ir pasitelkia savivaldybės teritorijos bendruomenės narius visuomenei naudingai veiklai atlikti (10 punktą). Visuomenei naudingai veiklai pasitelkiami asmenys, nurodyti Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 1 punkte (12 punktą).

Telkimo tvarkos aprašo 13 punkte nurodytas asmenų, kurie visuomenei naudingai veiklai nėra pasitelkiami, sąrašas, kuriame be kita ko, nurodyta, kad visuomenei naudingai veiklai nėra pasitelkiami asmenys, kurie gydomi sveikatos priežiūros įstaigose (jų gydymosi laikotarpiu) (13.6. papunktis); asmenys, kuriems išduoti elektroniniai nedarbingumo pažymėjimai ar medicininės pažymos (jų galiojimo laikotarpiu) (13.7. papunktis); asmenys, pateikę Medicinos dokumentų išrašą (forma Nr. 027/a) ar gydytojų konsultacinės komisijos išvadą, kuriose nurodoma, kad asmuo nurodytą laikotarpį dėl sveikatos būklės negali dalyvauti visuomenei naudingoje veikloje (13.8. papunktis). Tuo pačiu, minėtu tvarkos aprašu nustatyta, kad visuomenei naudingos veiklos trukmę ir atlikimo laiką nustato visuomenei naudingos veiklos organizatorius. Už kiekvieną piniginės socialinės paramos teikimo mėnesį nustatyta visuomenei naudingos veiklos trukmė negali viršyti 40 valandų per mėnesį (20 punktą).

Nagrinėjamu atveju, pareiškėjui nebuvo paskirta būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacija dėl to, kad gavęs siuntimą nustatytu laiku atlikti visuomenei naudingą veiklą, į nurodytą vietą neatvyko, t. y. nedalyvavo savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje.

Kaip nustatyta byloje, Skyrius, gavęs pareiškėjo prašymą skirti minėtas kompensacijas ir nustatęs pagrindus, 2024-04-03 pareiškėjo nurodytu elektroniniu adresu išsiuntė pranešimą, kuriuo buvo išsiųstas ir 2024-04-03 siuntimas Nr. (duomenys neskelbtini) atlikti visuomenei naudingą veiklą. Siuntime buvo nurodyta, kad pareiškėjas iki 2024-04-09 turi atvykti į visuomenei naudingos veiklos atlikimo vietą – (duomenys neskelbtini), atlikti 40 val. trukmės visuomenei naudingos veiklos. Pareiškėjas neginčija fakto, kad jam buvo pateiktas Siuntimas, todėl laikytina, kad jis apie nustatytą pareigą žinojo.

Byloje taip pat nėra ginčo, kad pareiškėjas nustatytu laiku neatvyko ir nedalyvavo visuomenei naudingoje veikloje.

Nors pareiškėjas skunde nurodo, kad jis kreipėsi į atsakovės darbuotojus 2024-04-10 ir informavo, kad serga, todėl negali atlikti visuomenei naudingų darbų, tačiau jokių šią aplinkybę patvirtinančių įrodymų byloje nepateikė, o atsakovė neigia šią aplinkybę, todėl Komisija šią faktinę aplinkybę laiko neįrodyta. Be to, viešosios įstaigos (duomenys neskelbtini) ligoninės 2024-04-11 Paciento pirminės apžiūros PSPS dokumente, be kita ko, nurodyta, kad pareiškėjo teigimu, jis simptomus jaučia jau pora savaitių, taigi, net tuo atveju, jeigu būtų kreipėsis į atsakovės darbuotojus 2024-04-10 (Skundžiamo sprendimo priėmimo dieną) ir informavęs, kad serga, konstatuotina, kad pareiškėjas nebuvo atsakingas ir aktyvus, nes nesiėmė priemonių informuoti atsakingus darbuotojus apie minėtas aplinkybes iki paskirtos datos atvykti dėl visuomenei naudingos veiklos, nes pareiškėjo liga nepasireiškė staiga, t. y. nepasireiškė tik nustatytą dieną atvykti.

Pareiškėjas iki Skundžiamo sprendimo priėmimo nei Socialinės paramos skyriui, nei Komisijai nepateikė jokių dokumentų, patvirtinančių, kad buvo aplinkybės dėl kurių pareiškėjas negalėjo būti pasitelktas visuomenei naudingai veiklai atlikti pagal Telkimo tvarkos aprašo 13.6. papunktį, nes gydomi sveikatos priežiūros įstaigose (jų gydymosi laikotarpiu); pagal 13.7. papunktį, nes asmeniui išduoti elektroniniai nedarbingumo pažymėjimai ar medicininės pažymos (jų galiojimo laikotarpiu), pagal 13.8. papunktį, nes asmuo pateikė Medicinos dokumentų išrašą (forma Nr. 027/a) ar gydytojų konsultacinės komisijos išvadą, kuriose nurodoma, kad asmuo nurodytą laikotarpį dėl sveikatos būklės negali dalyvauti visuomenei naudingoje veikloje.

Komisija sprendžia, kad atsakovės Socialinės paramos skyrius, nustatęs minėtas aplinkybes turėjo pagrindo taikyti Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 5 punktą, kuriame numatyta, kad Administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę neteikti ar nutraukti socialinės pašalpos ar kompensacijų teikimą, jeigu vienas gyvenantis asmuo nevykdo Paramos įstatymo 25 straipsnio 1, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytų pareigų, iki šios pareigos bus įvykdytos.

Taigi, įvertinant nustatytas aplinkybes, atsižvelgiant į aptartą teisinį reglamentavimą, Komisija sprendžia, kad atsakovė pagrįstai nustatė, kad pareiškėjas neturi teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensaciją ir pašalpą už laikotarpį nuo 2024-04-01 iki 2024-06-30 ir priėmė teisėtą ir pagrįstą Skundžiamas sprendimą.

Vertinant Skundžiamo sprendimo teisėtumą, be kita ko, Komisija privalo įvertinti, ar jis atitinka privalomuosius individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, nustatytus VAĮ 10 straipsnyje, t. y. ar individualus administracinis aktas yra pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų nuostatomis, ar individualiame administraciniame akte aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos, nurodyta akto apskundimo tvarka. Pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalį, administraciniame akte išdėstyto sprendimo motyvai turi būti nurodomi tokia apimtimi, kad besikreipiančiam subjektui konkrečiu individualiu atveju būtų aišku, kokia priimto sprendimo esmė, kokios faktinės aplinkybės ir teisės normos nulėmė šį sprendimą, kokius teisės aktuose numatytus veiksmus jis turėtų atlikti, ar į kokius subjektus turėtų kreiptis, kad galėtų įgyvendinti savo teisėtus interesus. Kai administraciniame akte tai nėra nurodyta, motyvai negali būti vertinami kaip pakankami, o pats administracinis aktas teisėtas ir pagrįstas.

Nagrinėjamu atveju, įvertinus Skundžiamo sprendimo bei Pranešimo turinį ir pareiškėjo skunde Komisijai nurodytus argumentus, Komisija daro išvadą, jog Skundžiamas Sprendimas yra motyvuotas ir pagrįstas. Kaip matyti, Skundžiamame sprendime ir Pranešime atsakovė rėmėsi ginčui aktualiu teisiniu reglamentavimu, taip pat aiškiai ir nedviprasmiškai nurodė priežastį, kodėl yra neskiriama kompensacija. Sprendimo motyvai yra aiškūs ir pakankami, leidžiantys pareiškėjui suvokti esmines priežastis, lėmusias tokio sprendimo priėmimą. Sprendimas yra pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais), t. y. pareiškėjo nurodyta informacija ir šias reikšmingas faktines aplinkybes patvirtinančiais dokumentais: Gyventojų registro duomenų banko išrašu (aktualus 2024-04-03), SODRA duomenų banko išrašais, kuriuose nurodyta, kad pareiškėjas buvo įsigijęs verslo liudijimą (duomenys neskelbtini) laikotarpiais (aktualūs (duomenys neskelbtini)), Užimtumo tarnybos duomenų bazės išrašais apie įsigytų verslo liudijimų laikotarpius 2023 m. (aktualūs (duomenys neskelbtini)), valstybės įmonės „Regitra“ LR kelių transporto priemonių registro išrašais apie pareiškėjo valdomas transporto priemones (aktualūs 2024-04-03 ir 2024-04-10), programos „Visuomenei naudingi darbai“ išrašais, kurie patvirtina, kad nėra įrašų apie pareiškėjo atliktą 40 val. visuomenei naudingą veiklą laikotarpiu nuo 2024-04-03 iki 2024-04-09.

Taip pat, Pranešime yra aiškiai nurodyta Skundžiamo sprendimo apskundimo tvarka. Iš pareiškėjo skundo Komisijai turinio spręstina, kad pareiškėjas suprato Skundžiamo sprendimo turinį ir kompensacijų neskyrimo priežastį, tačiau su jomis nesutiko.

Pagal Paramos teikimo aprašo 31 punktą, Socialinės paramos skyriaus tam įgalioti atsakingi darbuotojai, vadovaudamiesi Paramos įstatymu ir minėtu aprašu, nustato vieno gyvenančio asmens ar bendrai gyvenančių asmenų teisę į piniginę socialinę paramą, nustato piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpį ir apskaičiuoja piniginės socialinės paramos dydį. Atsakingi darbuotojai priima sprendimus skirti, nutraukti, sustabdyti, perskaičiuoti piniginę socialinę paramą ar jos neskirti. Nagrinėjamu atveju, Skundžiamą sprendimą priėmė tinkamai įgaliotas asmuo – Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus vedėjas.

Be to, Paramos teikimo aprašas nustato, kad Prašymą - paraišką pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo turi būti informuojamas asmens Prašyme - paraiškoje nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu piniginė socialinė parama neskiriama, reikia nurodyti neskyrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarką (34 p.). Iš bylos medžiagos matyti, kad pareiškėjas apie skundžiamą Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos

skyriaus 2024-04-10 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos“ buvo informuotas Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 pranešimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos“, t. y. teisės normomis nustatytu terminu. Sprendime ir minėtame pranešime buvo tinkamai išaiškinta Sprendimo apskundimo tvarka ir nurodyta neskyrimo priežastis – pagal Paramos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies 7 punktą, nes turimų piniginių lėšų dydis viršija nustatytą piniginių lėšų normatyvą.

Atsižvelgiant į faktines bylos aplinkybes ir ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, Komisija sprendžia, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) yra teisėtas ir pagrįstas, todėl skundas šioje dalyje atmestinas. Atmetus skundo reikalavimą dėl Skundžiamo sprendimo panaikinimo, nėra pagrindo įpareigoti atsakovę pareiškėjo 2024-04-02 prašymą-paraišką Nr. (duomenys neskelbtini) nagrinėti iš naujo, todėl šioje dalyje skundas taip pat atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl reikalavimo panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 pranešimą Nr. (duomenys neskelbtini).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 5 straipsnio 2 dalimi, Komisijos teritoriniai padaliniai nagrinėja skundus (prašymus) dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus.

Komisija nagrinėja administracines bylas dėl ginčų, kylančių iš administracinių teisiųjų santykių, kurie atsiranda, be kita ko, valstybės (savivaldybių) institucijoms atliekant viešąjį administravimą, ir nesprenžia bylų dėl ginčų, kylančių iš kitokių, ne administracinių, teisiųjų santykių. Administracinis ginčas – asmens ir viešojo administravimo subjekto konfliktas arba vienas kitam nepavaldžių viešojo administravimo subjektų konfliktas. Viešasis administravimas yra suprantamas kaip teisės aktais reglamentuota viešojo administravimo subjektų veikla, skirta teisės aktams įgyvendinti: administracinis reglamentavimas, administracinių sprendimų priėmimas, teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūra, administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas (VAĮ 2 str.).

Administraciniai aktai, dėl kurių galima pateikti skundą, yra viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai, nepaisant jų formos, taip pat veiksmai (neveikimas), sukeltys asmeniui teisinės pasekmės, t. y. darantys įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams. Taigi, Komisijai yra priskirta nagrinėti administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), tik darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo.

Pagal suformuotą LVAT praktiką, viešojo administravimo srityje priimami įvairaus pobūdžio aktai, tačiau ne visų jų teisėtumas ir pagrįstumas gali būti tikrinamas administraciniuose Komisijoje. Pagal suformuotą Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką, tuo atveju, kai skundo priėmimo nagrinėti stadijoje akivaizdu, jog skundžiamas aktas ar veiksmas jokių teisiųjų pasekmių nesukelia, jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu, skundą galima atsisakyti priimti nagrinėti, o skundą priėmus nagrinėti, administracinę bylą nutraukti kaip nepriskirtiną administraciniams teismams (šiuo atveju – Komisijai), kadangi, nagrinėdamas skundus dėl teisiųjų pasekmių negalinčių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų, teismas asmens teisių apginti negalėtų, nes net ir skundo tenkinimo atveju, asmens teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, o pats procesas būtų iš esmės beprasmis (žr., pvz., LVAT 2017 m. liepos 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-590-525/2017). LVAT ne kartą yra išaiškinęs (žr., pvz., 2011 m. rugsėjo 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS146-327/2011, 2023 m. sausio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-28-502/2023 ir kt.), kad ginčo administracinėje byloje dalyku gali būti tik toks viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas, kuris atitinkamiems asmenims nustato tam tikras teises ar pareigas, sukelia teisinės pasekmės.

Nagrinėjama atveju, pareiškėjas šiuo skundo reikalavimu prašo panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 pranešimą Nr. (duomenys neskelbtini), kuris laikytinas Skundžiamojo sprendimo informaciniu dokumentu, skirtu pranešti pareiškėjui apie jo atžvilgiu priimtą sprendimą, savaime nesuformuojančiu papildomų teisių ar pareigų pareiškėjui. IAGNTĮ 20 str. 2 d. 1 p. reglamentuojama, kad administracinių ginčų komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu byla nepriskirtina administracinių ginčų komisijos kompetencijai. Galutinis bei teisinės pasekmės sukkeliantis sprendimas pareiškėjo atžvilgiu priimtas ne Pranešimu, o Skundžiamu sprendimu.

Komisija, įvertinusi Pranešimo turinį, jo teisinę reikšmę ir atsižvelgusi į nurodytą teisinį reguliavimą bei teismų praktiką, konstatuoja, kad Pranešimu atsakovė nenustato pareiškėjui jokių teisių ar pareigų, sukeliančių teisinės pasekmės, o tik informuoja apie teisinės pasekmės sukeltą Skundžiamą sprendimą ir nurodo papildomas, teisių apimties nekeičiančias, sąlygas (pvz., apskundimo tvarką). Tuo pagrindu pareiškėjo reikalavimas panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 Pranešimą Nr. (duomenys neskelbtini) yra nepriskirtinas Komisijos kompetencijai, todėl byla šioje dalyje nutrauktina.

Vadovaudamasi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti bylą pagal R. J. skundą dalyje dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 pranešimo Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo kaip nepriskirtiną Komisijos kompetencijai.

2. Atmesti R. J. skundą dalyje dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-04-10 sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrių priimti naują sprendimą dėl pareiškėjo 2024-04-02 prašymo-paraiškos Nr. (duomenys neskelbtini) kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Daiva Bereikienė

Lionela Gelmanienė